

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Appellationibus. Consilium CCIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

eodem provisionaliter multam circiter nonaginta florenorum, quam per dicti Magistratus sententiam in principali negotio latam Ioanni restituere condemnatus fuit, absoluto Ioanne ab iniqua impetitione: cui sententia Antonius statim acquiescendo provisionaliter solutam pecuniam restituit, & iudicatum fecit: ut mirum sit cur eadem non fecerit seu faciat quoad dictarum expensarum condemnationem. * Neque sane ullo modo argui posset aliqua dictae sententiae nullitas, vel illius à libello difformitas, si Antonius proprio nomine condemnatus fuisset: tunc enim sententia libello dicitur non esse conformis, cum Iudex de alia re iudicat, quam actum est; non etiam cum aliter iudicatur quam petitur, *post in d. l. ut fundus*, cum jus patitur proprio nomine condemnari ad expensas eum qui alieno nomine calumniose egit, *d. l. non est ignor.* & sibi ipse imputare deberet Antonius, quod calumniosam litem instituendo Magistratui occasionem dederit, se etiam proprio nomine condemnari ad expensas. Sed frustra scrupulosius de his agitur; cum manifestum sit Antonium in eadem qualitate condemnatum esse, quia Reus absolutus est, quaque ipse contra Ioannem egit.

Alterum quod de defectu commissionis ad taxationem faciendam proponitur, perinde frivolum est; tum quod ad diluendam hanc objectionem acta commissionis quarta huius mensis Novembris sit exhibita, & per procuratorem Antonij in termino novissime servato satis recognita; tum quod ex literis requisitorialibus dicti Magistratus satis constet ejusdemodi taxationem ex voluntate ejusdem Magistratus esse factam per hoc quod super ea hanc requisitionem fecerit.

Cum hec itaque ita se habeant, officium Magnifici Domini Rectoris erit requisitam executionem semel permissam & imperatam, sublatà suspensione, iterum permittere & suo Promotori injungere, praefatumque Antonium in expensis hujus oppositionis condemnare; non obstanti frivola altercatione seu petitione proposita in termino novissime apud acta servato; quae alio non tendunt, quam ad longiorem dilationem & remoram petita & concessa executionis, *d. l. satum*, & in omnem eventum nihil relevare possunt.

De Appellationibus.

SUMMARY.

Appellatione deserta quae sit habenda ratio expensarum.

1. *Expensae litis luit deserens appellationem.*
2. *Expensa litis post interlocutoriam non etiam post definitivam sententiam peti possunt.*
3. *Expensa iure actionis quando petantur.*
4. *Expensa litis ob interlocutoriam non semper recuperantur per definitivam.*

CONSILIUM CCIII.

ISTA & rationi omnino consentanea est petitio condemnationis expensarum, quae per occasionem frivolarum, rejectarum, atque etiam desertarum appellationum in hac causam factae sunt, citra decimam nonam mensis Septembris novissime praeteriti in hunc usque diem, tam diu per occasionem huiusmodi ap-

pellationum retardato cursu negotij principalis: * quippe appellatione per appellentem deserta aut per Iudicem rejecta, parti, adversus quam sic appellatum est, reficiendae sunt expensae, *c. v. de bitus c. sepe c. Reprehensibilis, c. Nicolas de appell.* idque perinde per sententiam iudicis, à quo appellatum est, ut illius, ad quem appellatum est, *Bald. in d. c. sepe per illum text. & ibi Phil. Francus vers. tertio queritur*. Cum igitur per sententiam interlocutoriam venerabilis Domini Commissarii septima Octobris latam declaratum sit, priorem partis reae appellationem fuisse nulliter, inepte & contra juris ordinem interposita, ea quae ex causa formaliter rejecta, & posterior appellatio, nullis petitis apostolis, *c. 1. de appellat. lib. 6. Clement. Quamvis eod. tit.* nec ulla illius facta prosecutione, sed per ulteriorem partis Reae comparitionem, factam nona mensis Ianuarij, manifeste sit deserta, *c. Gratianum vers. in secundo de offic. & potest. iud. deleg.* nulla est dubitatio, quin expensas ea occasione factas pars Rea refundere debeat, etiam non obstante quod supradicta interlocutoria dicta die septima Octobris condemnationem expensarum adiunctam non habeat. * Nam etsi sententi ad definitiva sine condemnatione expensarum lata, de expensis litis nulla amplius possit esse questio, *l. terminato c. de fructib. & l. expens.* idem tamen non obtinet in sententia interlocutoria: quia utri per hanc Iudicis officium non finitur, ut sit per sententiam definitivam, ita post latam interlocutoriam omnia condemnatio expensarum in quacunque parte litis ante sententiam definitivam per partem adversam peti & per Iudicem suppleri potest, *l. terminato vers. Querit extra & in l. si pignore D. de pig. actione.* * Et quidem longe potentiore jure huiusmodi incidentis articuli expensae peti possunt, quam totius causae principalis: ob id, quod expensae negotij principalis seu ex sententia definitiva, non jure actionis, sed ex officio iudicis debeantur, *dd. in d. l. terminato, propterandum §. sine autem alterutra C. de iudic.* ideoque illo finito nulla persecutionis illarum sit potestas; quia Iudex officio suo functus est, *l. Iudex posteaquam dicitur iudic.* At vero expensae quae debentur ratione incidentis articuli seu interlocutoriae sententiae, & praefertim ex desertione appellationis, debentur victori jure actionis, & conditione ex canone, *c. Reprehensibilis de appell.* ut eleganter tradit Philippus Francus, *in c. Ex ratione in 7. membro princip. vers. sed queritur primo, & in c. sepe vers. Octavo queritur de appell.* Nec hac in re exaudenda est partis Reae contradictio, per quam non tam declinare quam differre nititur hanc condemnationem expensarum, centendendo eam esse reiiciendam & reservandam usque ad pronuntiationem sententiae definitivae. * Cum enim petitio illarum ex causis praedictis in quacunque parte litis de jure sit fundata; Iudicis officio incumbit huiusmodi petitioni sese incontinenti accommodare; cum aliae & preparatae sint expensae incidentis articuli, aliae principalis negotij; & iusta possit esse occasio condemnandi ad expensas interlocutoriae eum, pro quo forte postea sententia definitiva cum condemnatione expensarum profertur; per quam nulla ratio recuperari possunt expensae ratione incidentis prius

pritis solute, *Salicet. & alij in d. §. Sive autem alter-
utra, Bart. in d. l. si pignore; tunc præsertim quando
articulus incidentis negotij cum negotio princi-
pali conjunctus non est, & iustitia causæ principa-
lis iniustitiam incidentis articuli purgare non po-
test. Nam eo casu differendæ aut ad finem causæ
reijciendæ condemnationis expensarum, ratione in-
cidentis articuli factarum, nulla est iusta occasio,
Speculat. in tit. de expen. §. si autem vers. Sed numquid
deficiens, Innocent. in d. c. Sæpe & ibi Francus d. quest.
8. potissimum quando Iudici constat per quam-
cumque sequentem sententiam definitivam non
posse expurgari vitium, quod pars adversa inciden-
te articulo, vel caluminando, vel tergiversando,
aut ineptè procedendo semel contraxit, *Matthæus
de Assis. decis. 42.* Prout in proposito manifestissi-
mum est eo loco esse has, de quibus queritur, ex-
pensas, quod latæ etiam contra actores sententiâ
definitiva, pars Rea in illis omnino condemnari
deberet, aut saltem non ab illis excusari. Ita ut
juris beneficium, hoc est prompta parataque illa-
rum expensarum condemnatio, parti agenti ne-
que eripi, neque denegari, neque denique in aliud
tempus reijci aut differri debeat: cum de eo in re
præsenti cognoscere possit Venerabilis Dominus
Commissarius, & cognoscendo ob id de eo judica-
re debeat, *l. De quare D. De iudic.**

De Clericis non residentibus.

SYMMARIUM.

Residentia Clericorum.

1. Canonici an simul & in canonicatu & in parochiali
ecclesia vicaria residere possint. Residete quid sit.
2. stare in aliquo loco quis dicatur.
3. Domicilium diversis locis quis habere potest.
4. Beneficiorum pluralitas odiosa.
5. Clericus non residens admoneri potest.
6. residentia clericorum nimis amare exigenda non est.

CONSILIUM CCCIII.

STATUTUM Collegiæ Ecclesiæ S. Li-
vini Zierixensis his verbis conceptum est:
Statuimus & ordinamus quod quicumque Canoni-
corum nostrorum capitularium, qui censeri debeat
residens, debet personaliter stare in oppido Zierixensi per
spacium viginti septem hebdomadarum in anno coniunctim
vel divisim, &c. Alio loco in statutis cavetur de for-
ma visitationis chori ad lucrandum præsentias.
Vnus ex Canonicis obtinens in vicino pago Ec-
clesiam parochialem, eique personaliter deserviens,
& in pago ejusdem Ecclesiæ expensas suas emens,
in oppido cubiculum habet, & quotidie saltem
per viginti septem hebdomadarum spacium cho-
rum laudabiliter secundum alia dictorum statuto-
rum capitula frequentavit, sæpius in eodem oppi-
do edendo ac bibendo, atque etiam in conducto
suo cubiculo interdum dormiendo: sed quia ordi-
narium domicilium in oppido non habet, Domini
de Capitulo eum fructibus suæ præbendæ priva-
verunt: Queritur, num id jure potuerint? Tota
questio consistit in intellectu & interpretatione
horum verborum, *Debet personaliter stare in oppido,*
t an videlicet illa referri debeant ad domici-
lium, an verò ad residentiam, hoc est deservitio-
nem cultumque divini officij in Ecclesia? Id enim

verbum *Residendi* in hoc articulo significare videtur,
c. *Conquerente De Cler. non residen.* Cujus residentie
respectu posset videri præfatus D. Canonicus in
statutum non impegisse, cum ei aliquid ad illau-
dabilem deservituram obijci non possit. * Sed
quoniam residentie modus explicatur, stando scilicet
personaliter in oppido, duo requiri videntur, domi-
ciliū seu habitatio ex præscripto statuto, & deservitu-
ra ex postea subiecto statuto de modo visitandi
ac frequentandi chorū: stare enim in aliquo loco
ad domicilium continuamque habitationem refer-
ri videtur, *l. 1. in Bart. De hu qui decet. vel. effud.*

Et quamvis duobus locis quis possit habere do-
micilium; id tamen aliter fieri non potest, quàm si
utroque loco æqualis sit habitandi, & standi de-
stinatio, *l. Labeo, l. Assumptio §. jurisprudentibus D. Ad
mun. ap.* ita quòd sola domus vel cubiculi possessio
in aliquo loco domicilium non faciat, si conti-
nuè vel pro maxima parte habitandi non sit quoque
propositum, *l. Libertus §. sola domus possessio Ad mun. ap.*
glos. in c. Licet canon in verb. *residere De elect. lib. 6.*

Ut proinde in rigore juris, & attento odio,
quod in pluralitate beneficiorum consistit, & ex
qua causatur impossibilitas residendi ac deservien-
di laudabiliter in omnibus, c. *Quia nonnulli De Cler.
non residen. l. Nemo ex ijs C. De assessor. c. singula & ibi
glos. 89. distinet.* satis probabilis videatur causa di-
ctæ privationis; nihil faciente in contrarium, quod
aliquidam ex ejusdem Ecclesiæ Canonicis paro-
chialium Ecclesiarum quoque Rectores in oppido
residentes, suis hujusmodi Ecclesijs etiam deserviant,
& tamen parem privationem non patiantur:
nam quamvis adversus illos queri possit, an eis
debeantur fructus suarum Ecclesiarum, in quibus
personaliter verè & propriè non resident; ob id
tamen obijci non potest illaudabilis deservitura
quoad Canonicatus; cum in illis reideant, perso-
naliter in oppido stantes domiciliumque habentes,
& statutis quoad visitationem ac numerum
hebdomadarum satis facientes; ubi in casu propo-
sito res contraria est & iustitia querela privationis
respicit fructus præbendæ; od id, quod Canonicus
principaliter in oppido non stet, sed magis in sua
parochia, cui in eadem residendo, ac deserviendo
plene satisfacit: alit illo casu peccatur in ipsam pa-
rochiam, non in Ecclesiam Collegiatam, cui idcirco
nulla potest esse conquerendi materia,
*steph. Bertrand. consil. 101. Quamvis non sit vol. 1.
part. 1.*

Interim quia Domini de Capitulo præfatum
D. Canonicum sic residentem hæcenus tolerave-
runt, patientes illum sine contradictione aut ad-
monitione chorū frequentare, ac statutis quoad
visitationem chori satisfacere, bonaque fide ipse
existimavit talem residentiam sufficere, nulla Do-
minorum de Capitulo admonitione interveniente,
existimarem præfata privationem quoad præ-
teriti temporis fructus nimis fore rigidam & ab
æquo bono alienam; cum canon admonitionem
ante subtractionem fructuum requirat in ipso mo-
mento ac tempore absentia: seu illaudabilis resi-
dentia, c. *penult. De cler. non resid.* probabilisque fue-
rit opinio dicti Domini Canonici existimantis se
statutis satisfacere per hujusmodi deservituram
seu residentiam; * quæ nimia amarè seu rigore
exigi